

3. AZ EGYETLEN ISTEN „Én az Úr vagyok a te Istened...”

(Az 1. parancsolat)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

(2Móz 14,15–31)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Dr. Szűcs Ferenc: Teológiai etika, Budapest, 1993; Kálvin: A keresztyén vallás rendszere, Pápa, 1909; Dr. Török István: Dogmatika; Dr. J. Douma: A Tízparancsolat; Fekete Károly: A Heidelbergi Káté Magyarázata, Budapest, 2013)

Az Egyiptomi szabadulás története:

Az egyiptomi szabadulás története fontos szerepet játszik a Bibliában. Egyrészt azért, mert ez az esemény jelentősen meghatározza Isten és népe viszonyát, és ezáltal gyakorlatilag az Ószövetség minden lapján a háttérben jelen van. Másrészt azért is, mert ebben a szabadító tettben Isten előképét adta a Krisztusban bekövetkezett szabadulásnak, Jézus messiási küldetésének. Isten Szabadító Isten. Ugyanaz az Isten mutatta meg népén szabadító akarát az Ószövetségben, mint Aki az Újszövetségben. Jézus Krisztus váltságshalála által immár az egész világ Szabadítója lett. Az ószövetségi szabadítástörténet segít abban, hogy a bűnből való megszabadulást könnyebben megértsük.

A szabadulás történetét megelőzi a rabszolgává válás története. Maga a Biblia nem szán sok időt annak az elmondására, hogy hogyan vált egy szabad nép szolgává. Csak annyit olvasunk, hogy ahogy eltelt valamennyi idő, féltékeny lett Izráel fiaira a befogadó ország királya. Nem tartja saját népének őket, hanem idegennek. Ezért lassan, szép fokozatosan tette a szabad népet rabszolgává. Olyan élethelyzetbe kényszerítette őket, amiből nem lehetett szép fokozatosan „visszaszabadulni”. (2Móz 1)

A szabadulástörténet kulcselemei:

- **reménytelen helyzet:** Az az állapot, amibe kerültek Izráel fiai az egyiptomi rabszolgasággal fokozatosan a pusztulásukhoz vezetett. Ha fennmarad az az állapot, akkor megszűnt volna a nép. Mert semmilyen kisebb szabadító akció nem mentette volna meg őket. A bábák sokat segítettek, de mégsem jelentettek végleges megoldást. Mózes mentőakciója sem hozott eredményt. (2Móz 2)
- **a Szabadító:** Isten megjelenik és bemutatkozik annak, akit a szabadulás élére állít vezetőként. Fontos, hogy Isten személyesen, létezőként mutatja be magát. Különös bemutatkozása a gondviselés ígérését hordozza népe számára.
- **vezető:** Isten kiválasztott egy különleges háttérű vezetőt. Aki Istent képviseli. Alkalmatlansága ellenére lesz alkalmas. Nemcsak a nép meggyőzése volt a feladata, hanem a nép irányítása és az egész kivonulás koordinálása.
- **nehézségek:** A szabadulást nem csak a szolgaságot tartó egyiptomi hatalom nehezíti meg. Mózes is ellenkezik. Sőt Mózes számít arra, hogy a nép is ellenkezik. És be is következik. Legnagyobb nehézséget a fáraó folyamatos ígérete és az ígéretek megszegése jelenti.
- **Isten közbeavatkozása:** A szabadulás nem következett be a rabszolgasorban élő nép önerejéből. Isten csapásokkal avatkozott közbe. Tíz rendkívüli eseményt hívott segítségül.
- **csoda:** Maga a tényleges kiszabadulás egy természeti csoda révén vált valósággá. Isten olyan csodát választott, ami maga is a szabadság szimbólumát hordozta magában: szabaddá vált az út a nép előtt.

Az első parancsolat:

Nem azért óv Isten attól, hogy ne legyenek más istenei a népének, mintha ezek valóságosan léteznének. Sokkal inkább ebben a parancsban az érződik, hogy komolyan kell venni azokat a veszélyeket, amit jelenthet, ha valaki egy másik istent imád. Vagy bármi mást imád Isten helyett.

Ebben a parancsolatban megjelenik a választás gondolata.

Isten népe az őt körül vevő világban azzal találkozott, hogy a többi nép más isteneket, bálványokat imád. Tehát neki el kellett döntenie, hogy a láthatókat vagy a láthatatlant imádja. Választani kellett. Ennek a választásnak az alapja az, hogy Isten már korábban a népét választotta. Egy megelőző választás ad okot az ember jelenlegi választására. Isten elkötelezte magát egy nép mellett és ezt az elköteleződést mutatta meg a szabadító cselekedetével. Lefordíthatjuk úgy is ezt a parancsot, hogy: Válaszd Istent, mert Isten már előbb téged választott.

Isten kizárólagosságot vár el. A hitben nincsen „és”. Isten és még valaki vagy valami. Csak Ő, egyedül. Az ember nem oszthatja meg a szívét. A Káté ezt a kizárólagosságot három területre vonatkoztatja.

- Először is Istent kell megismerni. Ez az istenismeret nem tanbeli tudásra vonatkozik, hanem személyes kapcsolatfelvételre. Őt megismerni annak, Aki az ember számára magát megmutatta a történelemben, a szabadításban. Ez az istenismeret lesz az alapja az Isten iránti engedelmességnek.

- Másodszor csak Istenben kell bízni. Kálvin szerint „Az ember szelleme öröktől fogva bálványokat gyártó műhely.” (Kálvin: A keresztyén vallás rendszere) Az emberben meg van a késztetés, hogy olyan tárgyakat, szokásokat találjon ki, amelyek kézzelfoghatóak, és látszatra iránymutatásra, vagy akár a belső bizonytalanságok és félelmek kezelésére alkalmasak. Minden korszakban újabb és újabb módszerek és személyek jelennek meg, akik Isten helyett akarnak útmutatást adni. Ezeket tiltja az első parancsolat.

- Harmadszor minden jót csak Istentől várjunk. Semmit ne vegyünk igénybe, ami bár a szabadsággal kecsegtet, mégis szolgaságba, függőségbe sodor. Mivel Isten már megmutatta népe iránti végtelen jóságát, ezért minden jót ezután az ember bizalommal várhat Istentől.

Ha a Tízparancsolat bevezetőjén keresztül vizsgáljuk ezt a parancsolatot, akkor azt mondhatjuk, hogy úgy értelmezhető ez a parancsolat, hogy:

Isten megadott minden alapot a kizárólagosságra egy meghatározó ténnyel: a szolgaság házából szabadította meg a népét.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Ebben a korban a tudat és magatartás gyakran kettős. Egyrészt tudja, hogy mit kellene tennie, másrészt viszont gyakran nem azt teszi. Akár a társak nyomására, akár a belső megfeleléskényszer következtében.

A törvények, szabályok iránti tisztelethez való hozzáállása is kettős. A konvencionális erkölcsi ítéletalkotás szakaszában (Kohlberg elmélete szerint) a morált a kisközösségek elvárásai határozzák meg. Mások jóindulatát szeretné elnyerni, ugyanakkor elkerülni a rosszállást, éppen ezért igyekszik beleilleszkedni a normálisnak, rendnek tartott elvárásokba. Különösen a kortársak elvárásainak felel meg.

A Tízparancsolat fogalmazásmódja az eredeti héber szövegben a legerősebb felszólító módban (jussivus) szerepel. Ez azt jelenti, hogy a megfogalmazása nem tiltás, hanem kijelentés. Pl. „Nem ölsz.” Ez azt mutatja, hogy olyan belső indíttatásról van itt szó, mely nem egy kívülről

kijelölt, ráerőszakolt korlát és szabály az emberre, hanem egy belső elhatározás kérdése. Minden parancsolat elé odatehető az 1. parancsolat kezdő gondolata: „Én az Úr vagyok a te Istened...” Mivel az egyén Istene a szabadító Úr, aki az ő egyéni megszólítója, megszabadítója, támasza, szerető és elfogadó Istene –ezért az ember az Istentől kapott jót akarja továbbadni mások számára is. Ezért nem öl, nem lop, nem okoz kárt másoknak stb. Ezt a hatodikos gyermek már nagyon jól megérti. Tudja, hogy mit jelent, ha valaki vele jó volt, jót tett és ismeri a hála érzését is. Az Isten iránti hála és tudatosság azonban még nehezen megfogható a számára. Éppen ezért folyamatosan és fokozatosan lehet segíteni azt, hogy ne csak tudja (a gondolataiban), hanem akarja is megélni. Éppen a már említett kettős hozzáállás (tudat és magatartás kettőssége) miatt ez a korosztály alkalmas arra is, hogy a szándékot, akaratot, belső tudatosságot fejlesszük. Erre jól használhatóak a szituációs játékok, melyekben egy meghatározott vezérfonal (pl. az adott parancsolat) szerint kell „megoldást” találnia.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Istenünk szabadító Úr! Ő bennünket is felszabadított és lehetőségeket ad!

Kognitív: Istennek mint Szabadító Úrnak a bemutatása, ami meghatározza az Isten és ember között lévő jó kapcsolatot.

Affektív: Éljk át annak az örömét, hogy mit jelent szabadnak lenni!

Pragmatikus: Keressenek olyan élethelyzeteket, szituációkat a gyerekek, melyekben nem pusztító indulatok, hanem szeretet alapján cselekszenek.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Beszélgetés: TK ábrája segítségével (kék mezőben): Hogyan fejeznéd be a mondatot: Isten az, aki... Milyen jelzőket használnátok Istennel kapcsolatban? Miért éppen azokat? Olvassuk fel az ábra válaszait, és fogalmazzuk meg a sajátjainkat!	Tankönyv Közös gondolkodás a kérdésen: Kicsoda Isten?
Feldolgozási javaslat	1. Isten bemutatkozík: Ő szabadító Isten Olvassuk fel a bibliai történetet! Megfigyelési szempont a történethez: E történet alapján milyenek ismertétek meg Istent? Mit tudatok meg Róla? Vagy: A TK képének segítségével elevenítsük fel közösen a történetet (ha úgy gondoljuk, hogy előzetesen már ismerték). Ebben az esetben is kérdezzük meg a tanulókat: Szerintetek mit mond el ez a történet Istenről? Milyenek ismerjük meg a történet segítségével Istent?	Tankönyv Az egyiptomi szabadulás történetén keresztül rámutatni a szabadító Istenre

	2. Az 1. parancsolat értelmezése Aranymondás: „Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. Ne legyen más istened rajtam kívül!” (2Móz 20,2–3) Olvassuk fel a parancsolat szövegét! Beszéljük meg, hogyan kapcsolódik a bibliai történethez! Értelmezzük: „ne legyen más istened rajtam kívül” – Isten legyen a legfontosabb! Használjuk a lila mező összefoglaló gondolatait! 3. A szabadító Istenről, az egyiptomi szabadulásról szóló történet feldolgozása: MFEI 1. 4. Képzeljük el a megszabadított nép helyzetét, érzéseit! MFEI 2. feladatát oldják meg önállóan a gyerekek, néhány önként vállalkozó olvassa fel a beszámolóját! 5. Mit jelenthet a szabadulás ma? MFEI 4. A rajzokon ábrázolt élethelyzetek alapján beszélgetés 6. Jézus Krisztus szabadító: Tudod-e?-rész alapján utaljunk arra, hogy Jézus neve azt jelenti, „szabadító”, Ő a mi szabadítónk is 7. Kvíz: A TK-ben szereplő bibliai kvíz rövid kérdéseinek segítségével összefoglalhatjuk az órán tanultakat. 8. Énekjavaslat: No, minden népek, örvendezzetek (RÉ21 47, TK 12. ének)	Tankönyv az 1. parancsolat értelmezése: annak felmutatása, hogy a szabadító Isten a legfontosabb szeretne lenni az életünkben MFEI 1. feladat MFEI 2. feladat elgondolkodtatás azon, milyen lehet átélni a szabadítást MFEI 4. feladat élethelyzetek elképzelése, megbeszélése, amelyek segítenek átélni, jelenthet ma szabadnak lenni, és ez hogyan kapcsolódik az Istenhez fűződő viszonyunkhoz TK: Tudod-e? Jézus szabadítónk – újszövetségi kapcsolódásra való rámutatás
Munkáltatás	Kis kartonlapra felírja minden gyerek a parancsolat szövegét, s kis szimbólumot rajzolunk hozzá, itt: piramis körvonala – használhatják a parancsolat megtanulásához és az ismétléshez is.	
Házi feladat	Az aranymondás, vagyis az 1. parancsolat megtanulása	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Film:

Mózes 1. rész:

<https://www.youtube.com/watch?v=AvT2WybqWWA>

Mózes 2. rész:

<https://www.youtube.com/watch?v=H2pvZpvHtao>

A Tízparancsolat (animációs film) 1. rész:

<https://www.youtube.com/watch?v=xHWCVrphzml>

A Tízparancsolat (animációs film) 1. rész:

<https://www.youtube.com/watch?v=r8aM7N0vDsU>

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 16–17. oldal

A képen látható:

- Infografika: egy lány gondolkodik, körülötte szövegbuborékokban szövegek
- Tematikus kép: a kettéváló tenger, Mózes a tenger felé fordulva, háta mögött az izráeliek csodálkozva nézik a jelenetet.

A szöveg: Az egyiptomi szabadulás története.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Figyeld meg a képen látható lányt! Mit csinál? Miért?
- Mit gondol Istenről?
- Te mit gondolsz Istenről?
- Mit látsz a képen? Kiket látsz a képen? Mi történik?
- Mi lehet a kép előzménye?
- Mire adott lehetőséget a tenger kettéválása az izráelieknek?
- Hol áll Mózes és mit tesz?
- Mire vár a nép? Milyen érzések tükröződnek az emberek arcán?
- Képzeld el az esemény következő jelenetét! Milyen képet „alkottál” a képzeleted segítségével?

2. Szövegelemzés

- Mit mondott az Úr Mózesnek?
- Mit tett az Úr parancsára Mózes? Az Úr hogyan segítette?
- Hogyan jutottak át az izráeliek a tenger túloldalára?
- Kik üldözték Izráel népét? Mit akart megmutatni a fáraó?
- Mi történt velük?

- Hogyan mutatkozott be az Úr ebben a történetben?
- Miről szól az első parancsolat? Olvasd el a piktogrammal jelzett szöveget!
- Mire figyelmeztet az utolsó sor?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

„Én az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. Ne legyen más istened rajtam kívül!” (2Móz 20,2–3)

- Mit jelent ki Isten a parancsolat első részében?
- Mit tett Isten a választott népével? Mitől mentette meg őket?
- Mit jelent: a „szolgaság háza”? Próbáld másképpen fogalmazni!
- Mire figyelmeztet az első parancsolat utolsó mondata?
- Mi lehet a „más isten” az emberek életében?

Imádságra nevelés:

Néma imádság a) Előkészítés Négy nagy kört készít a hittanoktató kartonból. Négy kiscsoportot alakítunk. Minden kiscsoport kap egy kört, amelyet körbeülnek. A kartonokon legyen felírva egy-egy mondat azok közül, amelyek a TK 16. oldalán a gondolatbuborékokban olvashatók. b) Néma imádság előkészítése Feladatutasítás: A karton közepén olvasható mondathoz kapcsolódva írjon a kiscsoport egy válaszimádságot a körre. c) Néma imádság Feladatutasítás: Mindenki csöndben imádkozik a saját köre mellett, majd továbblép egy következő körhöz, és a mások által leírt mondat alapján is imádkozik. (A hittanoktató előre határozza meg a kiscsoportok haladási irányát.)	<table> <tr> <td>műfaj</td> <td>többféle</td> </tr> <tr> <td>megfogalmazás</td> <td>kiscsoportban írásban</td> </tr> <tr> <td>imádkozás</td> <td>magukban megadott szövegek alapján kiscsoportban</td> </tr> <tr> <td>csoport felosztása</td> <td>TK</td> </tr> <tr> <td>kapcsolódás</td> <td>óra közepe</td> </tr> <tr> <td>hely</td> <td>közös imádság megírása</td> </tr> <tr> <td>fejlesztési terület</td> <td> • imádság • szövegének közös megfogalmazása • egyéni imádság </td> </tr> <tr> <td>hittanosok</td> <td>előkészül</td> </tr> <tr> <td>hittanoktató</td> <td>kísér</td> </tr> <tr> <td>eszközök</td> <td> • karton • fénymásolt szöveg • ragasztó </td> </tr> </table>	műfaj	többféle	megfogalmazás	kiscsoportban írásban	imádkozás	magukban megadott szövegek alapján kiscsoportban	csoport felosztása	TK	kapcsolódás	óra közepe	hely	közös imádság megírása	fejlesztési terület	• imádság • szövegének közös megfogalmazása • egyéni imádság	hittanosok	előkészül	hittanoktató	kísér	eszközök	• karton • fénymásolt szöveg • ragasztó
műfaj	többféle																				
megfogalmazás	kiscsoportban írásban																				
imádkozás	magukban megadott szövegek alapján kiscsoportban																				
csoport felosztása	TK																				
kapcsolódás	óra közepe																				
hely	közös imádság megírása																				
fejlesztési terület	• imádság • szövegének közös megfogalmazása • egyéni imádság																				
hittanosok	előkészül																				
hittanoktató	kísér																				
eszközök	• karton • fénymásolt szöveg • ragasztó																				

Órakezdéshez

MFEI 3. feladata alapján

Írjátok fel mindannyian kis lapokra, hogy számotokra kicsoda Isten! Keverjétek össze a lapokat egy tarisznyában! Mindenki húzzon egyet, s olvassa fel, amit húzott! Beszélgetsetek a lapokon található gondolatokról!

Élménypedagógiai ötlet: KÉZENFOGVA VEZETÉS

Szükséges eszközök:

Szembekötő kendő

Időigény: 10 perc

Teológiai kapcsolódás:

Isten kivette a népét az egyiptomi fogságból. Azért tudott megszabadulni a nép, mert Isten a népét irányította, a nép pedig engedelmeskedve ment Isten vezetése után.

Játék menete:

Gyerekek párokat alkotnak. Egyikük szemét bekötjük. A teremben biztonságos terepen a látó vezeti a bekötött szeműt. Szavával irányítja. Majd párcsere.

Játékban rejlő lehetőségek:

Megtapasztalhatják a gyerekek, hogy mit jelent az, ha úgy kell követni valakit, hogy nem tudja az ember, hogy hova kell menni, mit jelent ráhagyatkozni valakire.

Megbeszélés:

1. Mi volt a feladat? Milyen módszerrel vezettetek? Mi nehezítette meg a vezetést? Mi könnyítette meg a vezetést? Hogyan oldottátok meg a feladatot? Rá tudtál hagyatkozni a vezetésre?
2. Milyen érzés volt bekötött szemmel menni egy hang vezetésére? Milyen érzés volt ráhagyatkozni valakire? Mi volt ebből a játékból a legfontosabb?
3. Mit tanultál ebből a játékból a bizalomról? Meg szoktál-e bízni másokban? Tudsz bízni másokban?

Feldolgozáshoz:

A MFEI 4. feladatának rajzaihoz nemcsak beszélgetést, hanem csoportmunkát is kapcsolhatunk, többféleképpen is:

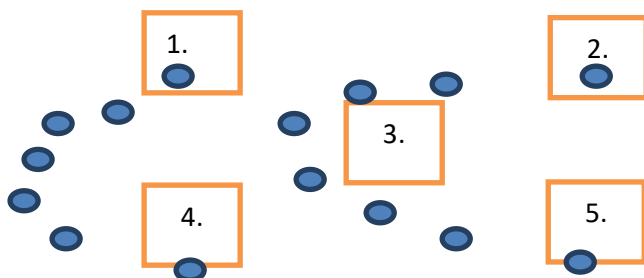
- Egy-egy rajzot dolgozzon fel egy-egy csoport. Írjanak párbeszédet a szereplőknek, s játsszák el azokat!
- Minden csoport mindhárom rajzhoz írjon párbeszédet, s azokat olvassák fel!
- Egy csoport válasszon ki egy rajzot, s fogalmazzák meg a szereplő gondolatait, élményeit ezzel a címmel: „megszabadultam”!
- Osszuk el a csoportok között a három helyzetet, s kérjük meg őket, hogy írjanak egy képzeletbeli interjút azzal a szereplővel, aki megszabadult valamitől!

Élménypedagógiai játék: HEGYIMENTŐK

Előkészület:

I. Előkészítünk két lapot. Egyikre ráírjuk: SZAKADÉK, másakra: MENEKÜLÉS.

II. Előkészítjük a játékteret a rajz szerint:

1. Széken egy lap megfordítva, hogy ne lehessen elolvasni, hogy ez van ráírva: SZAKADÉK.
2. Széken lap megfordítva, hogy ne lehessen elolvasni, hogy ez van ráírva: MENEKÜLÉS.
3. Szék: akadály.
4. Egyik csapat kiinduló pontja.
5. Másik csapat kiinduló pontja.

III. Két lapot készítünk elő a következő szövegekkel:

Jó Túravezető:

Én vagyok a jó Túravezető. Én ismerem az utat, ami kivezet benneteket innen. Régóta foglalkozom mentéssel. Azt tudom nektek ígérni, hogy mindig a helyes cél felé terellek benneteket. Az út nem mindig lesz könnyű. Tele lesz akadállyal. Még az is lehet, hogy megsérültök egy kicsit. De ha hallgattok rám, akkor egészen biztosak lehettek abban, hogy kivezetlek innen titeket.

Rossz Túravezető: *(Mivel rossz Túravezető, szándékosan mondja magáról, hogy ő a jó.)*

Én vagyok a jó Túravezető. Én ismerem az utat, ami kivezet benneteket innen. Régóta foglalkozom mentéssel. Azt tudom nektek ígérni, hogy mindig a helyes cél felé terellek benneteket. Az út könnyű lesz. Nem lesznek akadályok, ha figyeltok rám. Megígérem nektek, hogy sérülések nélküli útra vezetlek benneteket. De ha hallgattok rám, akkor egészen biztosak lehettek benne, hogy kivezetlek innen benneteket.

Játék menete:

- Túravezetők kiválasztása
- Csapatbontás
- Kerettörténet
- Vezetés
- Megbeszélés

Kerettörténet:

Egy hegyi túrára indultatok. Azonban útközben eltévedtetek. Lassan be is esteledett. Hívtatok segítséget. Kaptatok két segítőt. Azonban az egyik rossz szándékú. Azt tervezi titokban, hogy egy szakadékba vezet benneteket, és ott kirabol és elvesz tőletek mindent. A másik segítőt azonban jó szándékú. A csapatot ketté kell osztani, mert csak úgy tudnak vezetni. Először meg kell hallgatni a Túravezetőket. Aztán a csapatnak döntenie kell, hogy melyik vezetőt választjátok. Persze azt nem tudhatjátok, hogy ki a jó és ki a rossz szándékú. Ez csak az út végén derül ki. Azonban megkérhetitek őket, hogy mutatkozzanak be. Ez alapján kell eldönteni, hogy kit választotok. Ha döntöttetek, akkor indulhat a mentés.

Miután megegyeztek, hogy ki legyen a vezetőjük, így folytatjuk:

Most, hogy megvan a Túravezetőtök, van egy feladatotok még, mielőtt elindultok. Választanotok kell egy első embert a csapatból. Beesteledett. És sajnos már csak az első ember látja majd a Túravezető útmutatását. A többiek sajnos nem látnak. Viszont egymásba kapaszkodva haladhatnak az úton. A Túravezetőtök előttetek megy az első ember előtt, és folyamatosan mutatja az utat. Sajnos megszólalni nem tud egyikük sem, mert a sok túravezetéstől elment a hangjuk.

Most, mindenkinek bekötjük a szemét, az első embereket kivéve. A két csapat álljon a saját kiindulópontjára.

A hittanoktató a Rossz Túravezetőt az 1. számú szék mellé állítja, a jó Túravezetőt a 2. számú mellé. Amikor mindenki beállt a sorba, akkor indulhat a játék.

A Túravezetők mutogatnak az első embernek, aki elindul, vezeti a csapatot. Amikor mindenki megérkezik a székhöz, a túravezetők megfordítják a széken lévő lapot. Ekkor kiderül, hogy a csapat hova jutott.

Megbeszélés:

1. Mi alapján választottatok Túravezetőt? Hogyan tudtatok haladni az úton? Mi volt a legnehezebb? Az első ember értette-e jól a Túravezetőjét? A csapat engedelmeskedett-e a vezetésnek? Értetted-e első emberként a Túravezető utasításait?
2. Milyen érzés volt első emberként segíteni? Milyen volt bekötött szemmel menni? Milyen volt, amikor megtudtátok, hogy hova jutottatok? Most milyen érzés van bennetek?
3. Mit tanultatok ebből a játékból? Mit jelent számotokra a két út?

Élménypedagógiai ötlet: AKADÁLYOK ELLENÉRE

Szükséges eszközök: szembekötő kendők, kisebb tárgyak, amelyek az akadályokat jelképezik (papírlapok, könyvek stb.)

Időigény: 15 perc

Típus: bizalmi

Előkészítés:

Csoportlétszámtól függően építünk pár akadályokkal teli utat. Kijelöljük a kiindulópontot és a célt. Megfelelő méretű helyszín kell, ahol nem zavarják egymást a gyerekek. Biztonságra vigyázni kell.

Játék lényege:

A gyerekek megtapasztalhatják, hogy a célok elérése akadályok között is lehetséges, ha valaki vezeti őket.

Játék menete:

1. Párokat alkotunk, azok legyenek együtt, akik megbíznak egymásban.
2. Kerettörténet.
3. Először egyik, majd másik gyerekeknek lesz bekötve a szeme.
4. Megbeszélés.

Kerettörténet:

Képzeld el, hogy több száz évvel ezelőtt élsz. És eladnak téged rabszolgának. Nehéz sorsod van, mert keveset kapsz enni, de sokat kell dolgozni. Egyik nap azonban találkozol egy szabad gyerekekkel, akivel összebarátkozol. Elmeséled neki a szörnyű életedet. Meghallgat. És azt tervezi, hogy kiszabadít innen, és elvisz a szomszédos királyságba, ahol nincsenek rabszolgák. Megbeszélitek, hogy az éjszaka leple alatt szöktet meg. A ház körül sok csapda van, ami megakadályozza, hogy egy rabszolga megszökjön. Ezeket csak a hegytetőről lehet látni. Ezért a szabad fiú a szavaival a hegytetőről irányít. A rabszolgafiú azonban a közélről sötétben nem látja az akadályokat. Úgy kell kijutni, hogy egy akadályra sem szabad rálépni, és még azelőtt, mielőtt az őr nem jön ellenőrizni, hogy alszanak-e a rabszolgák.

Megbeszélés:

1. Hogyan oldottátok meg a feladatot? Tudtál-e figyelni a vezetésre? Mi zavarta meg a legjobban a figyelmedet?
2. Milyen érzés volt, amikor elindultál bekötött szemmel? Féltél-e, hogy nem tudsz kikerülni egy akadályt? Milyen érzés volt megérkezni?
3. Mit tanultál a játék során? Mit tanultál a bizalomról? Mit tanultál az akadályok kikerüléséről? Hogyan tudod átültetni a játék tapasztalatát? Mit tanultál a játékból a saját céljaid eléréséről?

Élménypedagógiai ötlet: SZABADULJUNK KI!

Szükséges eszközök: 1 db strandlabda (biztonságos helyszín, kényelmes ruházat)

Teológiai kapcsolódás:

Isten népe az egyiptomi kivonulás során eljutott a Vörös-tengerig. Előttük volt a tenger, mögöttük az üldöző katonák. Ekkor szabadult meg a nép Isten csodája révén.

Ismerkedés a játékkal:

1. Feldobunk egy strandlabdát, és elmondjuk, hogy igyekezzenek minél tovább a levegőben tartani. Egymás után kétszer nem érhet hozzá senki. Megkérünk valakit, hogy számolja meg, hogy hányszor ér a csapat a labdához. (Játékvezető eközben méri az időt titokban.)
2. Most úgy kell a levegőben tartani, hogy a kihívást növeljük. Megmondjuk, hogy hányszor kell a labdához érni. (Időt mérni.)
3. A kihívást tovább növeljük. A magasabb mért időhöz adunk még pár másodpercet. (kihívási idő). Ha a csoport képességei megengedik, a mozgásterületet is lehet csökkenteni. Ki lehet jelölni kötéllel vagy szalaggal a területet. Hívjuk fel a figyelmet a biztonságra.

Kerettörténet:

Képzett katonák vagytok. Egy bevetés során sajnos beszakadtatok egy titkos üregbe. Nagyon mély az üreg, magatoktól nem tudtok kijönni. Már útban van a segítség, csak hogy van egy kis gond. Az ellenség észrevette, hogy ott vagytok, ezért egy különleges bombát készül ledobni rátok. A bomba akkor robban fel, ha leesik az földre. A segítség már útban van. Nektek az a dolgotok, hogy addig, amíg nem érkezik meg a segítség, addig kitartsatok. Addig kell a bombát a levegőben tartani. Egymás után most sem érhet hozzá ugyanaz az ember, mert a bomba azt két másodpercnek érzékeli.

Lehetősége van a csapatnak arra, hogy stratégiát dolgozzon ki addig, amíg le nem dobják a bombát 3 perc múlva. Vigyázzatok, mert a szabadulás csak akkor lehetséges, ha a bomba nem robban fel.

Játékban rejlő lehetőségek:

Előfordulhat, hogy a bomba felrobban, és ezt frusztrálja a csapatot, bűnbakot keresnek, egymást hibáztatják. Ezt is fel lehet használni a tanulás céljára. Azonban lehetőséget is adhatunk arra, hogy megismételjék a játékot még egyszer.

Az együttműködést, megbeszélést, újratervezést is gyakorolhatják a gyerekek.

Megbeszélés:

1. Milyen módszerrel tudtátok a bombát hatástalanítani? Milyen szereped volt? Mit gondoltál, hogy ki tudtok-e szabadulni? Min múlt a siker? Min múlt a sikertelenség? (ha felrobbant a bomba)
2. Elégedett vagy-e a közös munkában való részvételeddel? Milyen érzés volt, amikor kiszabadultatok a csapdából.

Drámapedagógiai ötlet: Páska

A páska („átugrani, kihagyni”) szó jelentésére alapuló illusztrációs gyakorlat:

Kellék: tanulóként egy-egy olyan könyv, aminek nem gond, ha leesik a földre, festőszalag (gyengén tapadó ragasztószalag) vagy bármi más mód, amivel jelet lehet tenni egy ember homlokára.

A csoportból kiválasztunk valakit, ő lesz Isten angyala, a többiek fognak egy-egy könyvet, a fejükre teszik (próbálják úgy, hogy ne essen le, ha nem tudnak vele egyensúlyozni, egy ujjal tarthatják, de ne szorosan). Az angyalt küldjük egy pillanatra ki az ajtó elé. A csoport felének tegyünk jelet a homlokára (pl. egy festőszalag-csík, amit beszínezhettek pirosra – ez az áldozati bárány vérének jelképezi majd, amit az ajtó fölé kentek), a többiek legyenek jel nélkül. Ezután a

könyves hittanosok szóródjanak szét a teremben, ülhetnek-állhatnak, nem kell egyfelé nézniük, de miután elfoglalták a helyüket, már nem mozoghatnak. Indulhat a tízedik csapás!

Az angyalt behívjuk. Az a feladata (ezt már előre tudja), hogy minél gyorsabban leverje a könyvet azoknak a fejről, akiknek a homlokán nincsen jel. (Nem tudja előre, kinek van.) Akinek van jel a homlokán, azt békén kell hagyja („kihagyni”). Mérhetjük az időt is, hogy mennyi idő alatt sikerül neki. (Ha olyat ver le, akit nem kellett volna, büntetómásodperceket kap az idejéhez még.) Ha tetszik nekik és van idő, akkor többen is megpróbálhatnak angyalok lenni. Figyeljünk arra, hogy ne legyen belőle (véletlen vagy szándékos) pofozkodás, ha indulatos lesz a játék, állítsuk le azonnal. Ezt a szabályt már az elején célszerű letisztázni!

A témához felhasználható énekek:

Református Énekeskönyv (RÉ21): 105. zsoltár 23. verse: Népét vígsággal (+BS)

Református Énekeskönyv (RÉ21): 119. zsoltár 32. verse: Az oly népekhez adom

Református Énekeskönyv (RÉ21): 122. zsoltár: Örülök az én szívemben

Református Énekeskönyv (RÉ21): 314. dicséret 2. verse: Én vagyok Istened

Szabadíts meg (+BS)

Jézushoz Jöjjetek: 111. Várni jó – kánon (+DU)